

nok tilføjes, at bogens kompakte og noget indforståede fremstillingsform vil stille betydelige krav til den forudsætningsløse læser.

Helge Paludan

Finn Friis: *Les Suisses au Danemark a travers les ages*. (Imperimerie Ere Nouvelle S. A., Lausanne, 1975), 56 s.

Det er ganske mange schweizere, der i tidens løb for kortere og længere tid har opholdt sig i Danmark og øvet indflydelse på dansk samfundsliv eller taget dansk indflydelse med hjem. I meget korte biografier skildrer Finn Friis officerer, hoffolk, kunstnere, industrifolk, håndværkere, handlende, skolefolk m.m., som har været her i landet og på forskellig måde i deres arbejde tilvejebragt kontakter og skabt inspiration for de gensidige påvirkninger. Det er meget givende at se et sådant materiale i sammenhæng – en sammenhæng, der naturligvis lettere lader sig etablere, når stoffet er relativt beskedent.

Emnet kunne yderligere have været uddybet gennem en systematisk analyse af den schweiziske indvandring til Danmark – dette lader sig i hvert fald gøre for den nyere tid – med oplysninger om erhverv m. m., herunder også tilbøjeligheden til naturalisation. En sådan undersøgelse ville yderligere have udbygget bogens værdi.

Den lille, velillustrerede bog, der også har Grønland med, slutter med redegørelser for den schweiziske forening i København, Dansk-Schweizisk Selskab, Det danske Selskab og den diplomatiske repræsentation i Danmark.

Finn H. Lauridsen

Ole Bjørn Kraft: *Frem mod nye tider*. En konservativ politikers erindringer 1945–47. (Gyldendal, 1974). 206 s.

Ole Bjørn Kraft: *Danmark skifter kurs*. En konservativ politikers erindringer 1947–1950. (Gyldendal, 1975). 185 s.

Politikermemoirer er en vidtfavnende genre, inden for hvilken man i hvert fald kan udskille tre grundtyper. Den ene grundtype er den egentlige erindringsbog, hvori politikeren ved erindringshjælp – eventuelt støttet af dagbøger, breve og lignende personligt materiale – søger at rekonstruere og forklare sit eget politiske virke, herunder de målsætninger, han lod sig lede af i de enkelte situationer, og de virkelighedsopfattelser, der lå til grund for hans valg af politisk strategi. Som et rendyrket eksempel på denne type kan nævnes Jørgen Jørgensens erindringer (1970).

Den anden grundtype er den generaliserende, eventuelt moraliserende erindringsbog, hvori politikeren søger at udnytte sine erfaringer fra det politiske liv til at udsige noget generelt om den politiske proces, oftest ledsaget af anvisninger på, hvorledes processen ideelt burde forløbe. Et typisk eksempel er Poul Møllers *Politik på vrangen* (1974).

Med den tredje grundtype nærmer vi os den egentlige historieskrivning. Politikeren søger her at udnytte sit praktiske kendskab til det historiske forløb til at skabe en historisk fremstilling, der ikke blot sigter mod at forklare hans egen politiske adfærd, men også den bredere sociale og politiske kontekst, hvori denne blev til. Memoireforfatteren vil naturligvis stadig udnytte sin erindring og ma-